

MONITORING ETIČKOG IZVJEŠTAVANJA MEDIJA O RANJIVIM GRUPAMA

GRAĐANSKA ALIJANSA

Decembar 2021.

Uz institucionalnu podršku

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-741-18-1
COBISS.CG-ID 20132356

Stavovi izneseni u ovom izvještaju ne moraju nužno odražavati mišljenje Ministarstva vanjskih poslova Norveške, Balkanskog fonda za demokratiju, projekta Njemackog Maršalovog fonda Sjedinjenih Američkih Država ili njihovih partnera. Izrazi koji se u ovom izvještaju koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju izraze u ženskom rodu.

Realizaciju projekta finansijski su podržali Balkanski fond za demokratiju, projekt Njemačkog Maršalovog fonda Sjedinjenih Američkih Država i Ministarstvo vanjskih poslova Norveške

B | T | D The Balkan Trust
for Democracy
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Norway

SADRŽAJ

Uvod	5
Sažetak	7
Rezultati istraživanja	9
Komentari	13
Zaključci i preporuke	17

UVOD

Građanska alijansa, u saradnji sa Sindikatom medija Crne Gore, sprovedla je monitoring online medija o izvještavanju o ranjivim grupama, za potrebe projekta „Podrška medijskim slobodama i novinarskim standardima“.

Na projektu su angažovani monitori: Milan Radović, Zoran Vujičić, Amina Murić i Mehdina Kašić Šutković. Podršku su nam pružile i kolege iz Sindikata medija.

Projekat „Podrška medijskim slobodama i novinarskim standardima“ je obuhvatilo praćenje tekstova o ranjivim kategorijama, registrovanje govora mržnje u tekstovima ili komentarima, kao i objavu lažnih vijesti.

Tekstovi koje je Građanska alijansa pratila se odnose na ranjive grupe u koje spadaju migranti, LGBTQ, osobe sa invaliditetom, Romi i ostali manjinski narodi. Posebna pažnja je bila na komentarima kako bi se uočile reakcije koje mogu biti problematične sa stanovišta odnosa prema svima onima koje obuhvatamo pod kategorijom „ranjive grupe“.

Građanska alijansa je pratila sledeće portale: RTCG, Vijesti, CDM, Portal Analitika, Fos Media, Portal Herceg Novi, Radio Berane, Rožaje net, Portal Ulcinj, PV informer i Skala radio.

Portali su direktno povezani s društvenim mrežama i putem njih se brže i jednostavnije šire vijesti. Takođe, portali imaju veći doseg u poređenju s tradicionalnim medijima zbog rasta broja korisnika, naročito mladih. Osim portala, Građanska alijansa je pratila i njihove objave na društvenoj mreži Facebook.

Mediji imaju veoma važnu ulogu kada je u pitanju promocija jednakosti i smanjenje diskriminacije kao i etničke netrpeljivosti, shodno tome, rad medija se ne odnosi samo na izvještavanje o aktuelnim dešavanjima. Mediji prilikom izvještavanja moraju biti adekvatni i profesionalni, a prije svega slobodni. Samo slobodni i profesionalni mediji mogu da prinjeti transparentnoj borbi protiv govora mržnje i netrpeljivosti.

Građanska alijansa je prethodnih 11 mjeseci, u periodu od 18.01. do 17.11.2021. godine vršila monitoring 11 portala. Od 11 praćenih portala, pet je nacionalnih i šest regionalnih portala. Portali koje je pratila Građanska alijansa su: RTCG, CDM, Vijesti, Fos Media, Portal Analitika, Portal Ulcinj, Rožaje Net, Skala Radio, Portal Herceg Novi i Radio Berane.

U periodu od 18. januara do 17. novembra 2021. godine, kvantitativnom analizom je obuhvaćeno ukupno 1108 tekstova koji su u svom sadržaju ili u svojim komentarima tretirali pripadnike ranjivih grupa u koje spadaju: Romi i drugi manjinski narodi, žene, migranti, osobe sa invaliditetom i pripadnici LGBTQ populacije. Monitoringom je i utvrđeno da navedeni praćeni portali u navedenom periodu nisu objavljivali lažne vijesti koje su se odnosile na nekog

od pripadnika ranjivih grupa.

U posmatranom periodu, od ukupno 1108 tekstova, portal Vijesti je objavio 223 teksta koji u svom sadržaju ili komentarima tretirali nekog od pripadnika ranjivih grupa. Na portalu CDM objavljena su 297 teksta, na portalu RTCG je bilo 197 tekstova i na Portalu Analitika 205 tekstova. Fos Media je u navedenom periodu objavio 89 tekstova, PV Informer 30, Skala radio 31 tekst i Portal Ulcinj 20 tekstova. Radio Berane u periodu od 18. januara do 17. novembra 2021. godine objavio 12 tekstova, Portal Herceg Novi tri i Rožaje Net jedan tekst čiji je sadržaj obuhvatao pripadnike ranjivih grupa.

Novi Zakon o medijima u svojim članovima 26 i 36 kaže da su urednici dužni da komentare koji sadrže govor mržnje ili komentare koji promovišu ili pozivaju na diskriminaciju, filtriraju i obrišu. Svesni činjenice da je komentara mnogo i da je teško ispratići sve komentare kako na portalima, tako i na Facebook društvenoj mreži, Građanska alijansa je sve komentare koji koje je monitoringom registrovala, a koji sadrže govor mržnje ili izazivaju netrpeljivost uredno prijavila urednicima portala na kojima su registrovani.

SAŽETAK

Građanska alijansa je daljom analizom obrađene članke podjelila na osnovu tretmana manjina u tri kategorije.

Prvu kategoriju čine tekstovi koji su na direktnan način tretirali pripadnike ranjivih grupa. Drugu kategoriju čine tekstovi koji su na indirektnan način tretirali nekog od pripadnika ranjivih grupa. U treću kategoriju spadaju oni tekstovi koji nisu u svom sadržaju tretirali manjine, ali su izazvali reakcije čitalaca koji su u komentarima iznosili svoje mišljenje i svoj stav, a sadržaj tih komentara je tretirao pripadnike ranjivih grupa u koje spadaju: osobe sa invaliditetom, migranti, žene, pripadnici LGBTQ populacije, Romi i drugi manjinski narodi.

Od ukupno analiziranih 1108 tekstova, tekstova iz prve kategorije, direktnih, bilo je 912, iz druge kategorije, odnosno indirektnih je bilo 188 tekstova, dok se u trećoj kategoriji našlo osam tekstova.

Pored tretmana ranjivih grupa u tekstovima, Građanska alijansa je monitoringom pratila i okvir tekstova koji je mogao biti pozitivno-informativan, neutralan, afirmativan, negativan i grupa tekstova koji pripadaju kategoriji „teško je odrediti“.

Pozitivno-informativni tekstovi su oni koji su u svom sadržaju pružali osnovne informacije, bez analitičnog upliva autora o nekom od pripadnika ranjivih grupa. Kao neutralne tekstove smo tretirali sve one tekstove koji u svom sadržaju nisu davali ni pozitivne ni negativne informacije o pripadnicima ranjivih grupa. Afirmativni okvir je obuhvatao tekstove koji su se pozitivno odnosili prema manjnama, dok u slučaju negativnih tekstova dominira negativan odnos prema pripadnicima ranjivih grupa. Grupu tekstova „teško je odrediti“ čine tekstovi koje nismo mogli svrtati u druge grupe na osnovu njihovog sadržaja.

Daljom analizom obrađenih tekstova, Građanska alijansa je utvrdila da je bilo 582 pozitivno-informativna teksta, 330 neutralnih tekstova, 180 afirmativnih tekstova, četiri negativna i 30 tekstova iz grupe „teško je odrediti“.

U nastavku izvještaja slijedi detaljna kvantitativna analiza navedenih podataka.

Građanska alijansa je u periodu od 18. januara do 17. novembra 2021. godine monitoringom obuhvatila i analizirala 1108 tekstova koji su na direktni ili indirektni način tretirali pripadnike ranjivih grupa u koje spadaju: osobe sa invaliditetom, žene, migranti, pripadnici LGBTQ zajednice, Romi i drugi manjinški narodi.

Kao što je već navedeno u izvještaju, tretman pripadnika je mogao biti direktni, indirektni ili da ne tretira pripadnike ranjivih ljudi. Direktnu grupu čine tekstovi čiji je primarni tretman pitanje ranjivih grupa, u indirektnе tekstove su svrstavani tekstovi koji su u dijelu svog sadržaja bili posvećeni ranjivim grupama, dok su treću kategoriju činili tekstovi koji ne tretiraju manjine, ali je njihov sadržaj izazvao čitaoce da ostave svoje lične stavove u komentarima

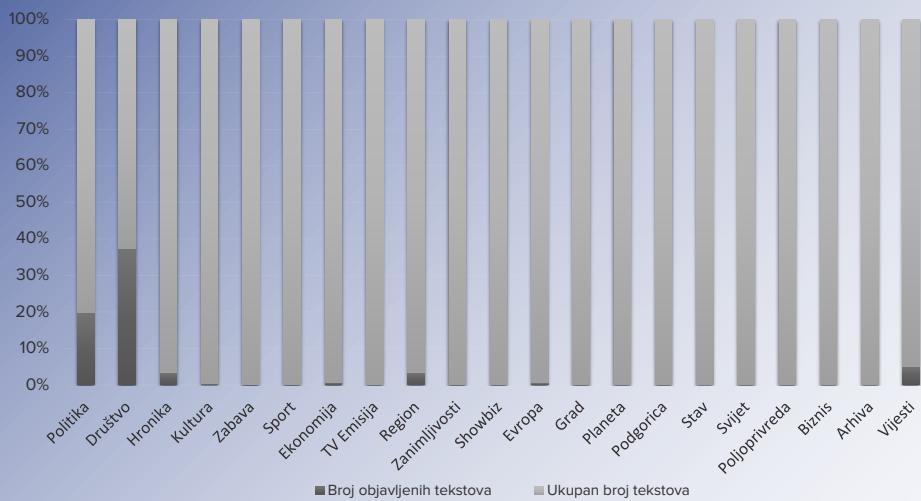
i ti komentari su imali negativan ton ili sadržali elemente govora mržnje koji su bili upućeni pripadnicima ranjivih grupa.

U tabeli koja slijedi možete vidjeti broj indirektnih, direktnih i tekstova koji ne tretiraju manjine po portalima. Kao što smo već naveli, od 1108 tekstova, 912 je bilo direktnih, 188 indirektnih i osam tekstova koji u svom sadržaju ne tretiraju pripadnike ranjivih grupa.

Građanska alijansa je monitoringom pratila i rubrike u kojima su objavljivani tekstovi koji se odnose na pripadnike ranjivih grupa. Kroz sledeći grafikon daje se prikaz koliko je tekstova objavljeno u kojim rubrikama.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

	Direktni	Indirektni	Ne tretiraju	Ukupno
CDM	233	61	3	297
Vijesti	171	50	2	223
Portal Analitika	170	34	1	205
RTCG	178	18	1	197
Fos Media	83	5	1	89
Skala Radio	18	13	0	31
PV Informer	25	5	0	30
Portal Ulcinj	19	1	0	20
Radio Berane	11	1	0	12
Portal Herceg Novi	3	0	0	3
Rožeje Net	1	0	0	1
Ukupno	912	188	8	1108

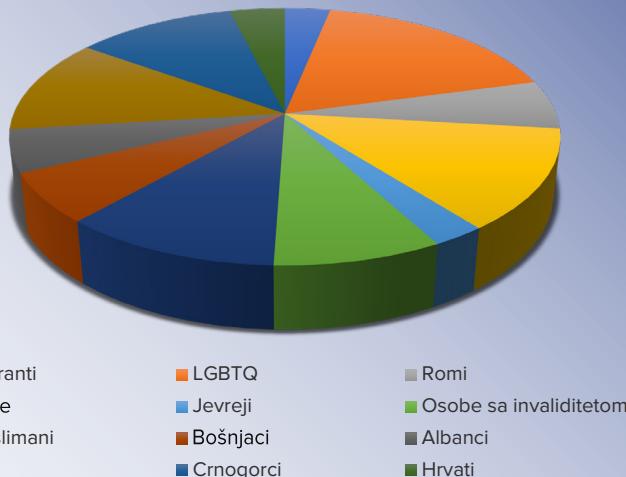

Grafikon 1: Broj objavljenih teksta o ranjivim grupama po rubrikama

Kao što se na Grafikonu 1 može vidjeti, najviše tekstova čiji sadržaj direktno ili indirektno tretira pripadnike ranjivih grupa, našao se u rubrici „Društvo“ i to 664 teksta. Drugo mjesto po broju objavljenih tekstova pripalo je rubrici „Politika“, ukupno 272 teksta. U rubrici „Vijesti“ našlo se 59 tekstova, dok se u rubrikama „Hronika“ i „Region“ u posmatranom periodu je objavljeno po 39 tekstova čiji se sadržaj odnosio na nekog od pripadnika ranjivih grupa. Rubrika „Ekonomija“ je objavila devet tekstova, a u rubrici „Evropa“ našlo se sedam tekstova. U rubrici „Kultura“ bila su četiri teksta. Rubrike „TV Emisija“ i „Stav“ su imale po tri teksta. „Zanimljivosti“, „Showbiz“ i „Poljoprivreda“ su imale po dva objavljena teksta. Rubrike: „Zabava“, „Sport“, „Grad“, „Planeta“, „Podgorica“, „Svet“, „Biznis“ i „Arhiva“ su u periodu od 18. januara do 17. novembra objavile po jedan tekst čiji je sadržaj obuhvatao nekog od pripadnika ranjivih grupa.

Istraživanje koje sprovela Građanska alijansa je pokazalo da je portal CDM objavio 297 tekstova, portal Vijesti 223 teksta, Portal Analitika 205 tekstova, RCTG je objavio 197 tekstova, Fos Media 89 tekstova, Skala Radio 31 tekst, PV Informer 30 tekstova, Portal Ulcinj 20 tekstova, Radio Berane 12 tekstova, Portal Herceg Novi tri teksta i Rožaje Net jedan tekst koji je u svom sadržaju na direktni ili indirektni način tretirao nekog od pripadnika ranjivih grupa. Kao što je već navedeno u izvještaju, ranjive grupe obuhvataju: osobe sa invaliditetom, žene, migrante, pripadnike LGBTQ populacije, Rome i druge manjinske narode.

Na Grafikonu koji slijedi možete vidjeti koliko je teksta i o kojim pripadnicima ranjivih grupa objavljeno u periodu od 18. januara do 17. novembra 2021. godine.

Grafikon 2: Broj objavljenih teksta o pripadnicima ranjivih grupa

Grafikon 2 daje prikaz koliko je tekstova objavljeno o kom pripadniku ranjivih grupa. Kao što grafikon prikazuje, najviše tekstova se odnosilo na pripadnike LGBTQ populacije i to 178 tekstova. Na žene se direktno ili indirektno odnosilo 128 tekstova. Kada su u pitanju pripadnici manjinskih naroda, na Srbe se odnosio 121 tekst, na Crnogorce 113, na Muslimane 111 tekstova, na Bošnjake 63, na Rome 62 teksta, na Albance 54 teksta, na Hrvate 39 i na Jevreje 27 tekstova. Kada su u pitanju osobe sa invaliditetom, u posmatranom periodu zabilježeno je 85 tekstova koji su u svom sadržaju tretirali ove pripadnike ranjivih grupa. Na posebno ranjivu kategoriju kojoj pripadaju migranti, odnosila su se 32 teksta.

Ono što je zabilježeno prilikom monitoringa navedenih portala je to da se na određene pripadnike ranjivih grupa više pažnje obraća ukoliko se obilježava datum koji je važan za tu kategoriju ranjivih grupa.

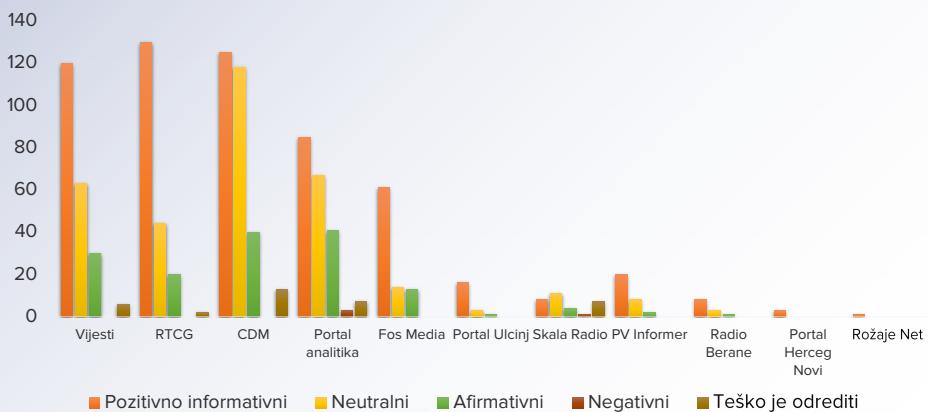
Broj dobijenih tekstova o pripadnicima ranjivih grupa, Građanska alijansa je daljom analizom podijelila prema portalima na kojima su objavljeni tekstovi. U tabeli koja slijedi možete vidjeti koliko je koji portal objavio tekstova o kojoj ranjivoj grupi.

	RTCG	Vijesti	CDM	Portal Ulcinj	Portal Analitika	PV Informer	Radio Berane	Skala Radio	Fos Media	Portal Herceg Novi	Rožaje Net
Migranti	10	11	1	0	3	1	0	0	4	2	0
LGBTQ	27	46	46	0	17	4	0	3	34	1	0
Romi	13	19	13	0	7	2	1	1	6	0	0
Žene	22	21	30	6	25	0	4	0	20	0	0
Jevreji	6	11	4	0	2	0	0	0	4	0	0
Osobe sa invaliditetom	19	22	12	2	9	3	2	1	15	0	0
Muslimani	31	28	18	7	7	8	9	1	1	0	1
Bošnjaci	16	13	15	0	11	3	0	2	3	0	0
Albanci	4	11	17	5	14	0	0	2	1	0	0
Srbi	7	19	42	0	36	4	1	9	3	0	0
Crnogorci	8	19	31	0	37	4	0	7	7	0	0
Hrvati	6	3	19	0	6	0	0	2	3	0	0

Prateći ton objavljenih tekstova, monitoringom je registrovano 582 pozitivno-informativna teksta, 330 neutralnih tekstova, četiri negativna teksta, 180 afirmativnih tekstova kao i 30 tekstova koji pripadaju grupi „teško je odrediti“.

Grafikon u nastavku daje prikaz tona tekstova po portalima.

Grafikon 3 daje prikaz koliko je tekstova i kakvog tona objavljeno na praćenim portalima. Kao što možete vidjeti na grafikonu, portal Vijesti je imao 120 tekstova čiji je ton bio pozitivno-informativan, 63 teksta sa neutralnim tonom, 30 tekstova sa afirmativnim tonom i šest tekstova koji pripadaju kategoriji „teško je odrediti“. Portal RTCG je objavio 130 pozitivno-informativnih tekstova, 44 neutralna tek-

Grafikon 3: Ton tekstova po portalima

sta, 20 afirmativnih i dva teksta iz grupe „teško je odrediti“. Na portalu CDM, u posmatranom periodu objavljeno je 125 pozitivno-informativnih tekstova, 118 neutralnih tekstova, 40 afirmativnih i 13 koje je bilo teško odrediti. Portal analitika je objavio 85 pozitivno-informativnih tekstova, 67 neutralnih, 41 afirmativni, sedam tekstova koje je bilo teško odrediti i tri teksta koja su bila negativnog tona. Fos Media je imao 61 pozitivno-informativnih tekstova, 14 neutralnih i 13 afirmativnih tekstova. Portal Ulcinj je objavio 16 pozitivno-informativnih, tri neutralna i jedan afirmativni tekst. Skala Radio je imao osam pozitivno-informativnih tekstova, 11 neutralnih, četiri afirmativna, sedam iz grupe „Teško je odrediti“ i jedan tekst negativnog tona. Na portalu PV Informer našlo se 20 pozitivno-informativnih tekstova, osam neutralnih i dva afirmativna teksta. Radio Berane je objavio osam pozitivno-informativnih, tri neutralna i jedan afirmativni tekst. Portal Herceg Novi je imao tri pozitivno-informativna teksta i Rožaje net jedan pozitivno-informativni tekst.

Iako pozitivno-informativni tekstovi preovladavaju, ovo su i dalje veoma male brojke, posebno ako se uzme u obzir uloga medija u promociji jednakosti i sprječavanju diskriminacije.

Komentari

Građanska alijansa je pored monitoringa tekstova, radila i monitoring komentara koji su pratili tekstove koji tretiraju pripadnike ranjivih grupa, kao i ostale tekstove koji ne tretiraju pitanja ranjivih grupa, ali je sadržaj tih tekstova izazvao kod čitaoca reakciju i naveo ga da ostavi komentar koji sadrži lični stav i mišljenje čitaoca, a svojim sadržajem tretira nekog od pripadnika ranjivih grupa.

Takođe, shodno novom zakonu o medijima, koji u svojim članovima 26 i 36 kaže da su urednici dužni da komentare koji sadrže govor mržnje ili koji promovišu ili pozivaju na diskriminaciju, filtriraju i brišu, utvrdili smo da većina praćenih portala poštuje ovaj zakon. Pored toga, Građanska alijansa je svijesna i činjenice da je komentara mnogo i da je veoma teško ispratiti sve komentare kako na portalima, tako i na društvenim mrežama, stoga su svi negativni komentari, te komentari sa elementima govora mržnje na koje smo naišli prilikom monitoringa, uredno prijavljivani urednicima portala.

Urednici portala kojima smo slali dopise i prijavljivali komentare čiji je sadržaj tretirao pripadnike ranjivih grupa, poštivali su zakon te u zakonom predviđenom roku, uklanjali komentare.

Kada govorimo o komentarima, neizbjegno je reći da je mnogo više negativnih komentara, kao i komentara koji sadrže elemente govora mržnje kao i netrpeljivost, bila na Facebook stranicama praćenih portala nego na samim portalima.

Društvene mreže su više posjećene od strane mlađe populacije nego portali. Uglavnom jedan komentar porkene mnogo drugih koji se nastavljaju u veoma negativnom tonu. Ono što smo takođe zabilježili vršeći monitoring je i činjenica da u komentarima, kada žele da uvrijede nekog na osnovu nacionalnosti, čitaoci često ispoljavaju svoje mišljenje o pripadnicima LGBTQ populacije. Jedan od primjera za ovo navedeno možete pogledati na slikama ispod.

Riječ više mitropolita CPC Mihaila

RIJEČ VIŠE

“

Temeljni ugovor sa SPC je dobar, ali za ono što je njihovo na ovim prostorima, a ne za ono što je Crne Gore i Crnogoraca. Ovo što je pravljeno po Crnoj Gori - pravili su naši preci. I nad njima nemaju nikakvo ni moralno, ni materijalno, ni duhovno pravo - bez Crna Gora i Crnogorci. Možemo drugima da damo da se Bogu pomole, ali zna se vlasništvo - šta je Crne Gore i Crnogoraca.

Mihailo
(mitropolit CPC)

..... **”**

148 48 коментара · 1 дељења

Свијја ми се Коментар Подели

Slika 1.

Na Slici 1 se vidi tekst koji je kod čitalaca izazvao reakciju da iznesu svoje mišljenje i svoj stav u komentarima ispod ovog teksta. Reakcije čitalaca prikazane su na Slici 2.

OSTR Pakao · Прати
Ovo mitropolit? Zajebavate li se da peder i kockar moze da bude mitropolit?

57 мин. Свијја ми се Одговори 23

Sejdefa Turkovic
OSTR Pakao pederi su kod vas. Nidje ih nema više kao u spc

38 мин. Свијја ми се Одговори 2

Sejdefa Turkovic
Marijan Lukic važi. I nije odzna nego HODŽA

19 мин. Свијја ми се Одговори

Marijan Lukic
Sejdefa Turkovic Otkud ti to saznade, da ti nijesu brata karali?

13 мин. Свијја ми се Одговори

УНЕСИТЕ ОДГОВОР...

Dejan Tmusic
OSTR Pakao Ali ti svakako ne mozes biti vjernik i hriscanin, sa ovakvim rjecnikom.

38 мин. Свијја ми се Одговори 3

OSTR Pakao · Прати
Dejan Tmusic ko je rekla da jesam?

12 мин. Свијја ми се Одговори

Slika 2.

Građanska alijansa je poslala dopis uredniku RT-CG-a sa linkom teksta kao i slikom komentara. Komentari su uklonjeni u roku koji je zakon predvidio za ovu akciju.

Ovakvih primjera na Facebook-u je mnogo, i to ne samo na stranicama praćenih portala, već i na privatnim portalima su registrovani komentari koji sadrže govor mržnje. Ono što je proizilazi iz monitoringa komentara je činjenica da je govor mržnje veoma prisutan na društvenim mrežama. Svesni činjenice koliko vremena i pažnje treba da se svaki komentar prošita i prijavi, Građanska alijansa će nastaviti i dalje da prijavljuje negativne komentare, te komentare koji sadrže elemente govora mržnje, kako urednicima praćenih portala, tako i samoj Facebook platformi.

Neke od primjera komentara koji su zabilježeni na portalima, možete pročitati u nastavku.

Jedan od primjera komentara koji u sebi sadrže govor mržnje i netrpeljivosti je i komentar koji je ostavljen na Portalu Analitika, ispod teksta „Jedino si im dobar ako nijesi Srbin“, komentar pročitajte u nastavku.

„Mirko_neregistrovani
12.10.2021. 18:04

“Vi glupane nijeste Srbi vi ste posrbice. Prvi Srbi koji su stručnjaci ,ne bih imao protiv ništa da čine čitavu Vladu. Vi ste čisti izdajnici i otvoreno radite protiv crnogorske države. Sami po sebi ste primitivni neobrazovani i nesposobni.”“

Svi komentari koji su negativni ili sadrže govor mržnje, izražavaju lični stav čitalaca portala i odnose se na nekog od pripadnika ranjivih grupa u koje spadaju: osobe sa invaliditetom, žene, migranti, pripadnici LGBRQ zajednice, Romi i drugi manjinski narodi.

Još jedan primjer komentara je i komentar koji je ostavljen ispod teksta „Predstavnici dijaspora: Vjerska obilježja da budu isključivo na zemljištu istih“, na portalu Vijesti, a glasi:

,Brda
25-10-2021 08:23h

“Smetaju vam krstovi? Recite to ovim Amerikancima, posto vam je u nazivu prijateljstvo. Da vidimo sta ce vam reci. Ali isto im recite i to da vi smatrate da nema Boga do Alaha :) I da vas se oslobođimo napokon. Da vas proslijede u Gvantanamu.”

U periodu od 18. januara do 17. novembra, Građanska alijansa je monitoringom obuhvatila 1108 tekstova koji su na direktni ili indirektni način tretirali pripadnike ranjivih grupa u koje spadaju: osobe sa invaliditetom, migranti, žene, pripadnici LGBTQ populacije, Romi i drugi manjinski narodi.

Od januara do novembra 2021 godine primjećen je porast kada su u pitanju tekstovi koji obuhvataju pripadnike ranjivih grupa, tako da je u periodu od 18.01-29.02.2021. registrovano 77 tekstova, dok su u periodu od 01.11-17.11.2021. registrovana 164 teksta.

Monitoringom je potvrđena praksa objavljivanja malog broja tekstova o pripadnicima ranjivih grupa, posebno kada se uzme u obzir da se mjesечно nivou na praćenim portalima objavi na hiljadu tekstova, a od toga veoma mali broj je posvećen pripadnicima ranjivih grupa.

Kao što smo naveli u izvještaju, primjećena je praksa da se određeni pripadnici ranjivih grupa više tretiraju ukoliko u mjesecu za koji se vrši monitorinh postoji bitan datum za određene pripadnike ranjivih grupa.

Analizom obrađenih tekstova, utvrđeno je da je od 1108 tekstova, 912 bilo direktnih, 188 indirektnih i osam tekstova koji u svom sadržaju ne tretiraju pripadnike ranjivih grupa.

Pohvalna je činjenica da je u posmatranom periodu, registrovano 582 pozitivno-informativna teksta, ali opet napominjemo da je ovaj broj tekstova veoma mali kada uzmemo u obzir količinu tekstova koja se objavi na mjesечно nivou.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

1. PREPORUKA

Imajući u vidu koliko važnu ulogu imaju mediji u promociji jednakosti i smanjenju etničke distance kao i diskriminacije, objavljivanje više tekstova pozitivno-informativnog i afirmativnog tona, o pripadnicima ranjivih grupa, doprinjelo bi smanjenju etničke distance, diskriminacije kao i unaprijeđenju položaja pripadnika ranjivih grupa.

2. PREPORUKA

Imajući u vidu da postoje NVO-i koji se bave pripadnicima ranjivih grupa, povezivanje medija sa njima dovelo bi do objavljivanja više afirmativnih tekstova o pripadnicima ranjivih grupa i na taj način bi se smanjile predrasude o određenom pripadniku

ranjivih grupa. Na primjer, ukoliko se objavi tekst gdje će se pohvaliti uspjeh nekog ko je romske nacionalnosti a završio je fakultet, to bi moglo promjeniti način na koji većina tretira pripadnike romske nacionalnosti, a možda i motivisati još nekog od njih da nastavi sa školovanjem.

3. PREPORUKA

Imajući u vidu da se ipak pojavljuju komentari koji sadrže elemente govora mržnje i netrpeljivosti, ključno je poštovanje novog Zakona o medijima koji u svojim članovima 26 i 32 obavezuje urednike da filtriraju i brišu sve negativne komentare, stoga smatramo da bi svakodnevni monitoring komentara doprinjeo poštovanju navedenog zakona o medijima.

4. PREPORUKA

Imajući u vidu da portali prenose dosta intervjuja koji u sebi sadrže lični stav i mišljenje osobe koja je intervjuisana, a da nekad to mišljenje i stavovi imaju veoma negativan ton upućen na nekog od pripadnika ranjivih grupa, i da se prilikom monitoringa tekstova sa takvim sadržajem tretiraju kao negativni, preporučujemo da se izbjegne prenošenje takvih intervjuja.

5. PREPORUKA

Imajući u vidu dostupnost društvenih mreža svim populacijama, trebalo bi više obraćati pažnju na komentare ispod tekstova koji se djeli i na društvenoj mreži Facebook, kako bi se sprječilo širenje netrpeljivosti i govora mržnje, a sve u cilju smanjenja etničke distance.

Za izdavača
Gradjanska alijansa

Autori:
Milan Radović
Mehdina Kašić Šutković
Aleksandra Srbljanović
Zoran Vujičić

Prelom i štampa
nITech doo

Tiraž
50 primjeraka

Godina i mjesto izdanja
decembar 2021, Podgorica

